

**INTERVENCIÓ DE LA RECTORA, EVA ALCÓN
SOLER, EN EL SOLEMNE ACTE D'OBERTURA
DEL CURS ACADÈMIC 2020-2021**

Molt bon dia. Benvingudes i benvinguts a l'obertura d'un nou curs acadèmic. Gràcies per la vostra presència i gràcies també a qui ens acompanyeu de manera virtual.

Les meues primeres paraules van adreçades a totes les persones de la comunitat universitària que heu patit la malaltia de la covid-19. També unes paraules d'empatia i solidaritat cap a les persones que heu perdut gent estimada i un record molt especial per als membres de la nostra comunitat universitària que ens han deixat, com el nostre honoris causa Germà Colon. A més, un reconeixement a la gent que desenvolupeu treballs essencials en els àmbits de la sanitat, l'educació, els sectors econòmics bàsics i, molt especialment, en la ciència.

Perquè amb la ciència farem front a la pandèmia. La ciència, com ens ha assenyalat el professor Salvador, ha hagut de lluitar contra la ignorància que, moltes vegades, es promou per interessos econòmics, polítics, mitjançant discursos socials negacionistes i, fins i tot, amb discursos que inciten a l'odi i a la destrucció de l'altre.

Professor Salvador, benvolgut amic Vicent, com bé has expressat, la Universitat no pot ser aliena a la situació que estem vivint, i l'UJI té una clara voluntat de participar en el debat públic i d'afavorir que el coneixement arribi a la societat. Però per aconseguir aquest objectiu, no ens podem oblidar del paper que juga la paraula, el discurs, la comunicació, on tu ets i seràs sempre un referent i un mestre. Gràcies de tot cor per la magnífica lliçó inaugural.

Amb l'esperança posada en la ciència, encetem aquest curs acadèmic molt condicionat per una pandèmia. Com sabeu, el passat mes de març les universitats vam haver de migrar l'activitat docent, investigadora i de gestió a una modalitat en línia en temps rècord. Moltes vegades amb una energia incalculable en hores. La implantació de la docència telemàtica va suposar un esforç titànic, igual que ha estat la preparació del nou curs a un escenari de semipresencialitat, adoptant mesures preventives, organitzatives i tecnològiques.

En aquest temps, i amb l'objectiu de no deixar ningú enrere, no vam dubtar a posar les persones en el centre de les nostres decisions. Així, vam ajornar el pagament de matrícula a l'estudiantat, vam posar en marxa programes de suport tecnològic o el treball en remot. Pel que fa a l'administració electrònica, es va accelerar el seu desplegament, evitant la paralització de processos administratius, com per exemple el pagament a proveïdors en els moments més durs del confinament.

L'activitat investigadora també s'hi va adaptar i les Universitats vam buscar sinergies per a respondre a la pandèmia. Per exemple, a l'UJI s'han generat 47 idees de col·laboració que han cristal·litzat en 22 projectes. Alguns, com el de control d'aforaments al campus o l'anàlisi de la càrrega vírica en les aigües residuals, ens estan aportant solucions innovadores que facilitaran l'activitat presencial al campus.

Però també vam mirar més enllà del campus. Des del primer moment, a l'UJI vam posar a disposició de les autoritats sanitàries materials, equipaments i

personal investigador amb experiència en proves virològiques i diagnòstiques, vam prestar atenció psicològica i vam promoure hàbits saludables.

En aquests sis mesos de pandèmia les universitats hem trobat a faltar la presencialitat, hem constatat el valor de l'educació presencial i hem sentit l'alè de la societat que ens envolta. Un exemple el trobem en la campanya Som UJI contra la covid. Les 400 donacions de les persones, empreses i institucions que s'han sumat a la campanya ens han permès captar més de 70.000 euros, que s'han destinat a beques per a l'estudiantat i a finançar dos projectes d'investigació per a combatre la covid-19. Moltes gràcies per la confiança i pel vostre sentit de pertinença a la Universitat Jaume I.

Tot això ha sigut possible gràcies a l'esforç col·lectiu de molta gent. Gràcies, consellera, rectora i rectors. La vostra presència avui visualitza el treball en equip d'aquests mesos. Un agraïment que faig extensiu a l'equip de la Conselleria i als equips rectorals de les 5 universitats públiques valencianes per la seua coordinació.

Agraïment i reconeixement també per a les institucions, per estar al costat de l'UJI; molt especialment a l'Ajuntament i a la Diputació de Castelló per tots els projectes que hem encetat, i els que encetarem en un futur. Gràcies també a la societat civil i al sector empresarial. I moltes gràcies al Consell Social i a les nostres fundacions per remar junts i en la mateixa direcció.

I, per damunt de tot, un agraïment molt especial a la comunitat universitària de l'UJI: PDI, PAS i estudiantat, que heu demostrat responsabilitat i esforç en

moments molt complicats. Esforç i compromís que també ha demostrat el personal de serveis externalitzats. Vull agrair públicament el treball immens, la generositat i la comprensió dels deganats i direccions de centres, amb un especial reconeixement als vicedeganats i les vicedireccions. Gràcies als departaments, serveis i unitats organitzatives, representants sindicals i de l'estudiantat pel vostre compromís institucional.

A més, vull dedicar un record ple d'afecte a les persones de la comunitat universitària que, tot i que en aquest moment estan fent front a una malaltia, continuen contribuint al nostre projecte col·lectiu que és la Universitat Jaume I.

Finalitze els agraïments amb una menció al Consell de Direcció, amb qui tinc el plaer de compartir el lideratge de l'UJI. Un Consell de Direcció que ni espera ni vol que els done les gràcies, i no ho faré, però sí que us vull traslladar que he estat acompanyada en tot moment per un equip de persones valentes, que es caracteritzen pel seu treball intens, comprensió i, especialment, per la seua empatia. No ha sigut ni serà fàcil, però l'experiència que hem viscut serà difícil d'oblidar.

Fins ací he fet un resum de l'esforç realitzat en què destaca el compromís institucional de l'UJI per donar resposta a la pandèmia. A continuació compartiré amb vosaltres algunes de les fites aconseguides durant el curs 2019-2020 i que es recullen en la Memòria acadèmica i de responsabilitat social.

En primer lloc, gràcies, secretària general, per l'intens treball realitzat. Reconeixement que faig extensiu a totes les persones i serveis que heu treballat en la Memòria i en la seua presentació audiovisual. Una Memòria que representa la rendició de comptes amb la qual estem compromesos com a institució pública.

Com s'ha exposat, tanquem un curs en què hem impulsat la reforma dels nostres Estatuts per a adaptar-los als canvis normatius i a la realitat actual de l'UJI. Els nous Estatuts volen sumar com a principis transversals la sostenibilitat, la conscienciació sobre el canvi climàtic, la pau i la salut. Precisament avui, quan es compleix el cinquè aniversari de l'aprovació de l'Agenda 2030 per part de l'ONU, aprofite per a insistir en el nostre compromís amb la lluita contra l'emergència climàtica i l'assoliment dels Objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

També s'ha dit que hem avançat en projecció internacional, però sense perdre les arrels amb el territori, el nostre compromís social o la lluita per la igualtat de gènere. Els programes Enclau_UJI i Talent Rural, o el Programa UJI-Lamarr, per fomentar les vocacions científiques i tecnològiques entre les dones, en són alguns exemples.

Repasant i fent balanç del curs que tanquem, vull destacar dues bones notícies. La primera ja s'ha comentat, però crec que és important remarcar-la. L'UJI s'ha situat com a la novena millor universitat espanyola, segons el Times Higher Education Ranking, i ens mantenim entre el 4% de les millors universitats del món, segons el prestigiós rànquing de Xangai. És a dir, malgrat ser la trenta-cinquena universitat pública presencial a Espanya per nombre d'estudiantat i

per antiguitat, ens consolidem entre les millors institucions d'educació superior.

La segona bona notícia és la concessió del segell “Excellence in Research” per part de la Comissió Europea. Una acreditació que suposa un reconeixement a la nostra recerca i implica un compromís de promoure bones pràctiques en la selecció i la contractació del personal investigador.

Són bones notícies per a començar un nou curs, que sabem que serà incert i ens exigirà capacitat d'adaptació, però al mateix temps no volem renunciar a liderar nous projectes.

Malgrat el context que vivim no volem renunciar a liderar nous projectes recollits en el nostre pla d'acció de govern, i que mencionaré a continuació.

En l'àmbit docent, no podem renunciar a dissenyar una oferta d'estudis, tant de títols oficials com propis, que done resposta a una societat globalitzada i en constant canvi. Això implica, a més d'impulsar l'acreditació institucional, la revisió i adaptació de l'oferta actual, que impulsarem amb el lideratge i la responsabilitat institucional que l'UJI ja ha demostrat en altres ocasions.

En l'àmbit de la investigació, i des de l'inici de la legislatura, hem incrementat la captació de fons (autonòmics, estatals i europeus en convocatòries competitives) i la nostra projecció internacional. Aquest curs tenim la intenció d'encetar dues línies d'acció pendents: la retenció del talent i l'avaluació de l'activitat investigadora en els diferents àmbits de coneixement.

Una altra àrea, lligada a la investigació i susceptible de millora a l'UJI, és la transferència. Per això, us anuncie la creació de la Unitat de Transferència, amb la intenció de potenciar sinergies entre els grups d'investigació, Espaitec, la FUE, el sector empresarial i l'Agència Valenciana de la Innovació, entre altres.

A més a més, una de les lliçons d'aquesta pandèmia és la importància que té la innovació. I no sols parle de la innovació vinculada a la transferència dels resultats d'investigació, a la qual dediquem i dedicarem esforços; em referisc a la innovació com a eix transversal de les nostres polítiques i que aquest any incorporarem als projectes relacionats amb la difusió de la ciència i la cultura, la transformació digital i la millora educativa.

En definitiva, esperem que el curs que avui iniciem siga una oportunitat per demostrar el que som: la Universitat pública de Castelló, capdavantera en tecnologies, amb vocació investigadora i projecció internacional. Una Universitat innovadora que treballa per ser més inclusiva i més igualitària. Precisament per això, aquest curs presentarem un nou programa d'atenció a la diversitat, el III Pla d'Igualtat, i prestarem especial atenció a la diversitat lingüística.

Com veieu, tenim un full de ruta i un esperit de superació que ens caracteritza com a Universitat, però necessitem avançar en tres temes clau que no depenen de nosaltres, depenen de la voluntat política dels governs.

El primer, el més urgent, és el finançament universitari. A l'àmbit estatal, l'aprovació de l'Estratègia espanyola de ciència, tecnologia i innovació 2021-

2027 preveu equiparar la inversió en R+D+I (recerca, desenvolupament i innovació) als països europeus, és a dir, arribar al 2,12% del PIB en 2027. Com a previsió és una bona notícia. Ara cal passar de la retòrica als fets, dels documents als pressupostos per a universitats. Perquè no oblidem que el 70% de la ciència, la fem les universitats. No podem cometre el mateix error de l'anterior crisi econòmica, que ha reduït un 21% la inversió en educació superior des de 2008. Per això, reivindicuem que els fons europeus de recuperació arriben també a les universitats per a ser motor de canvi.

A l'àmbit autonòmic, necessitem recuperar els nivells de finançament previs a la crisi. El pressupost de l'UJI es troba en nivells de fa deu anys. Agraïm la voluntat del Consell d'abordar el nou pla de finançament universitari.

Consellera, les universitats ens comprometem a treballar amb lleialtat institucional, però necessitem la voluntat del Consell per no aturar el procés que ja ha començat. Tenim l'oportunitat de definir un model just, estable i de futur, amb indicadors actualitzats i que permeta a les universitats una planificació adequada del servei públic que prestem.

Pel que fa a l'UJI, no es tracta de demanar per demanar més fons, es tracta de tenir un finançament que assegure la sostenibilitat del nostre projecte universitari. Com molt bé coneix el Consell, necessitem consolidar l'àmbit de Ciències de la Salut, al mateix temps que volem seguir sent instrument de transformació social, tal com reconeix la llei de creació de la Universitat Jaume I, que aquest curs farà 30 anys.

Els altres dos temes que tenim pendants requereixen la voluntat política del govern d'Espanya. Em referisc al conveni col·lectiu del personal laboral, amb acord i suport del govern autonòmic, però sense possibilitat per fer-lo efectiu. L'altra reivindicació pendent, que també depèn del govern d'Espanya, és la taxa de reposició, que impedeix la promoció del nostre professorat acreditat. En el cas de l'UJI, hi ha un acord entre universitats, tenim el vistiplau de la Generalitat, l'aval del Ministeri d'Universitats i no suposa cap despesa addicional, però falta l'autorització del Ministeri d'Hisenda. Falta, en definitiva, voluntat política.

Però queda ja poc de temps per a poder desbloquejar aquesta cessió de la taxa de reposició entre universitats. Espere que s'escolte la gent que està intentant ajudar, i que no es perda una oportunitat de demostrar, amb fets, que la política pot ajudar a resoldre els problemes de les persones i de les institucions. Per la nostra part, conscients que el més valuós d'una institució són les persones, ens comprometem a destinar el màxim possible del nostre finançament a la promoció i estabilització del PAS i del PDI.

Vaig acabant desitjant un bon curs a la comunitat universitària, especialment a l'estudiantat que s'incorpora per primera vegada a la Universitat. A totes i a tots us demane comprensió i responsabilitat davant la pandèmia.

Al llarg de la meua intervenció he mencionat que comencem un curs atípic, però que l'encetem amb esperit de superació i amb responsabilitat. Un curs on, enfront de la incertesa, reivindicuem el valor de la ciència i apostem per la solidaritat. Un curs on, fent meues les paraules de la filòsofa i honoris causa de l'UJI, Adela Cortina, necessitem «tota la capacitat moral i tot el nostre capital

ètic per evitar que molta gent es quede pel camí». I, per damunt de tot, un curs on sumarem esforços, dins i fora de la comunitat universitària. Així ho hem volgut simbolitzar avui.

M'heu sentit dir moltes vegades que davant l'adversitat hem de continuar. Aquest curs cal que, totes i tots, continuem.... I així ho farem. Ho farem per responsabilitat, per convicció i perquè la Universitat Jaume I continue sent un referent social.

Moltes gràcies!